

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного та соціального права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Правові режими природних об'єктів і комплексів
в умовах євроінтеграції
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Право*
за спеціальністю *081 «Право»*
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Розробник: _____

(підпис)
посада)

Вікторія СТРЕЛЬНИК, к.ю.н., доцент, доцент кафедри
приватного та соціального права
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання.

Розглянуто, схвалено та
затверджено на засіданні
кафедри *приватного та
соціального права*

протокол від 26.09.2023 р. №_4_

Завідувач
кафедри

(підпис)

Марина
КУЗНЕЦОВА
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Ірина АРИСТОВА
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

(підпис)

Олег РОГОВЕНКО
(ПІБ)

Завідувач відділу аспірантури та докторантури,
де реалізується освітня програма

(підпис)

Світлана ЯРОЩУК
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Тамара ЧЕРНАДЧУК
(ПІБ)

Марина КУЗНЕЦОВА
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 06.11 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	Правові режими природних об'єктів і комплексів в умовах євроінтеграції		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного та соціального права		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081 «Право»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень		
7.	Семестр, тривалість вивчення, форма контролю	3 семестр, залік		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Денна форма – 90 годин Заочна форма – 90 годин	Лекційні – 16/4 годин	Практичні /семінарські – 14/4 годин
10.	Мова навчання	Державна (українська)		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Стрельник Вікторія Валеріївна, доцент кафедри приватного та соціального права Години консультацій – кожного понеділка о 12.45, кабінет 109 г		
11.1	Контактна інформація	viktoriastrelnyk@gmail.com		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Предметом вивчення навчальної дисципліни є правові режими природних об'єктів та комплексів в умовах євроінтеграції, колізійні аспекти охорони навколишнього середовища Відсутність чіткого розуміння сутності й адекватного законодавчого врегулювання еколого-правових відносин як специфічного правового явища певною мірою обмежує можливості учасників правовідносин здійснювати свої права та виконувати обов'язки, задовольняти відповідні інтереси. За таких умов надзвичайно актуальним є здійснення наукового аналізу основних блоків екологічних і земельних відносин, встановлення їхньої сутності та правової природи, притаманних їм ознак, а також дослідження особливостей конкретних із них. Розуміння проблемних питань теорії, практики та законотворчості у сфері охорони природи потребують ґрунтовного наукового аналізу доктринальних теоретичних досліджень, системного тлумачення законодавчих приписів, аналізу правозастосовної практики, правових позицій вищих судових інстанцій.		
13.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> забезпечення інтеграції та систематизації на новому освітньо-науковому рівні раніше здобутих аспірантами знань з природоохоронного, поглиблене вивчення ними фундаментальних засад, найбільш важливих та актуальних їх теоретичних проблем для використання в подальшій науковій роботі, при підготовці дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії з права		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами	Освітній компонент базується на курсах, що викладалися на другому (магістерському) рівні вищої освіти спеціальності 081 «Право».		

	ОП	
15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=4986

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК 5: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК 5										Як оцінюється РНД	
	РН 01	РН 03	РН 04	РН 05	РН 06	РН 10	РН 11	РН1 12	РН 13	РН 14		
ДРН1. вирішувати завдання, пов'язані із збереженням природних об'єктів і комплексів, забезпеченням удосконалення відповідних правових механізмів, зокрема за умов посилення європейської та міжнародної інтеграції України, утвердження рівності різних форм власності на природні об'єкти.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Проведення модульного й атестаційного контролю
ДРН2. вирішувати завдання, пов'язані із формуванням та здійсненням державної екологічної політики, запровадженням ринкових відносин у природоохоронну сферу	X	X			X	X	X	X	X	X	X	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі
ДРН3. уміння визначати перспективи, моделювати й попереджати негативні наслідки для природних об'єктів та комплексів на засадах сталого розвитку	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	Колоквіум Індивідуальна дослідницька робота

ДНР 4. здатність виконувати кваліфіковану аналітичну, організаційну, дослідницьку роботу в галузі охорони довкілля.	x		x	x			x					Індивідуальна дослідницька робота
---	---	--	---	---	--	--	---	--	--	--	--	-----------------------------------

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам роб		
<i>Осінній 3 семестр</i>				
	Лк	П.з / семін. з	Ла б. з.	
Тема 1. Правові засади державної екологічної політики у сфері охорони довкілля 1. Концепція розвитку екологічного права та законодавства України 2. Формування сучасної державної екологічної політика	2/2	2		10/10 1,3,5.
Тема 2. Науково-методологічні чинники становлення та перспективи розвитку законодавства про охорону довкілля 1. Концептуальні засади верховенства права в екологічному законодавстві України 2. Теоретико-методологічні засади розвитку екологічного права	2	-		5/10 1,3,5.
Тема 3. Організаційно-правовий механізм (управління) охорони довкілля 1. Механізм організації та система діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері публічних екологічних відносин 2. Участь громадськості в управлінні природокористування й охорони довкілля	2	2/2		5/10 1,3,5.
Тема 4. Правове регулювання розвитку сільських територій в Україні 1. Правові засади органічного сільського господарства в умовах забезпечення сталого розвитку 2. Сільськогосподарські кооперативи, агрохолдинги як форми об'єднань сільськогосподарських товаровиробників	2	2		10/10 1.2.3.6
Тема 5. Правове забезпечення використання й охорони надр в Україні 1. Стан і перспективи розвитку сучасного правового забезпечення охорони надр 2. Правові заходи у сфері охорони надр	2	2		5/10 1.2.3.4.5.6
Тема 6. Проблеми законодавчого забезпечення використання й охорони рослинного та тваринного світу в Україні 1. Рослинний і тваринний світ як об'єкт правової охорони 2. Правові засоби охорони об'єктів рослинного та тваринного світу	2	2		10/10 1.2.3.4.
Тема 7. Правове регулювання атмосферного повітря, озонового шару й охорона клімату. 1. Правова охорона атмосферного повітря, озонового шару та клімату 2. Еколого-правова політика у сфері зміни клімату:	2/2	2		10/10 1.2.3.4.5.
Тема 8. Формування правових засад екологічної безпеки в умовах сталого розвитку 1. Правове забезпечення створення та функціонування	2	2/2		5/10 1.2.3.4.5.

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

екологічної мережі України 2. Правове забезпечення екологічної безпеки в промисловості України					
Всього	16/4	14/4		60/82	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Вирішувати завдання, пов'язані із збереженням природних об'єктів і комплексів, забезпеченням удосконалення відповідних правових механізмів, зокрема за умов посилення європейської та міжнародної інтеграції України, утвердження рівності різних форм власності на природні об'єкти.	<i>Лекції-візуалізації</i>	16/4	<i>Тестування</i>	5/22
ДРН2. Вирішувати завдання, пов'язані із формуванням і здійсненням державної екологічної політики, запровадженням ринкових відносин у природоохоронну сферу.	<i>Обговорення на заняттях, тематична дискусія, рішення ситуативних задач</i>	7/2	<i>Письмова робота</i>	10/20
ДРН3. Уміти визначати перспективи, моделювати й попереджати негативні наслідки для природних об'єктів та комплексів на засадах сталого розвитку	<i>Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</i>	5	<i>Написання контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу</i>	5/20
ДНР 4. Здатність виконувати кваліфіковану аналітичну, організаційну, дослідницьку роботу в галузі охорони довкілля.	<i>Практичні заняття Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</i>	2/2	<i>Реферат презентація</i>	10/20

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання Осінній 3 семестр (залік)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-4)	35 балів/35%	До 6 тиждень
1.1.	Тестування	5 балів /5%	До 6 тижня
1.2.	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
1.4	Колоквіум (тема 4)	10 балів /10%	До 6 тижня
1.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 6 тижня
2	Атестація	15 балів /15%	6 тиждень
3.	Модуль 2 (теми 5-8)	50 балів/35%	10 тиждень
3.1	Тестування	5 балів /5%	До 10 тижня
3.2.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
3.3	Індивідуальна дослідницька робота (реферат)	15 балів /5%	До 10 тижня
3.4	Колоквіум (тема 7)	10 балів /10%	До 10 тижня
3.5	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	15 балів /15%	До 10 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практичний кейс (підготовка, презентація, захист)	<7 балів	7-12	13-14 балів	15 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Колоквіум	<3 балів	3-5 балів	6-8 балів	9-10 балів
	<i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	<i>Відповіді надані не на всі питання колоквіуму,</i>	<i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2-3 бали	3-4 балів	5 балів
	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>
Атестація (тест множинного)	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	14-15 балів
	<i>Залежить від кількості</i>	<i>Залежить від кількості</i>	<i>Залежить від кількості</i>	<i>Залежить від кількості</i>

вибору)	<i>вірних відповідей на тест</i>	<i>вірних відповідей на тест</i>	<i>вірних відповідей на тест</i>	<i>вірних відповідей на тест</i>
----------------	--	--	--	--

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	На кожному практичному занятті
2	Обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань	на практичних заняттях
3	Настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань	На консультаціях
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації реферату	1-10 тиждень
5	Оцінювання результатів колоквіуму	7,10 тиждень
6	Оцінювання письмових робіт	7, 10 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
3. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-ХІІ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
4. Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-ІІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 25–26. Ст. 31.
7. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-ІІІ https://ips.ligazakon.net/document/view/T012768?an=0&ed=2021_10_28
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-ІV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
9. Господарський Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-ІV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 144.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112.
11. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-ХІІ. Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). 1991. № 16. Ст. 198.
12. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
13. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. № 2456- ХІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 34. Ст. 502.
14. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 48. Ст. 650.
15. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2780-ХІІ. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 52. Ст. 683.
16. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 р. № 208/94-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 46. – Ст. 411.
17. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 12. – Ст. 81.
18. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 2 березня 1995 р. № 86/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 14. – Ст. 91.
19. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 21. – Ст. 152.
20. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30 червня 1995 р. № 255/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 27. – Ст. 198.
21. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 47. – Ст. 256.
22. Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів: Закон України від 20 29 жовтня 1996 р. № 437 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 30. – Ст. 1065.
23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 24. – Ст. 170.

24. Про ратифікацію Угоди про проведення узгодженої політики в галузі транзиту нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами: Закон України від 11 червня 1997 р. № 329 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 31. – Ст. 197.
25. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1998. – № 35. – Ст. 237.
26. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998 р. № 187/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1998. – № 36–37. – Ст. 242.
27. Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему: Закон України від 11 грудня 1998 р. № 309-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 4. – Ст. 33.
28. Про гідрометеорологічну діяльність: Закон України від 18 лютого 1999 р. № 443- XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 16. – Ст. 95.
29. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортполіс Трускавець» : Закон України від 18 березня 1999 р. № 514-XIV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 18. – Ст. 139.
30. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 20–21. – Ст. 190.
31. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 22–23. – Ст. 198.
32. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 31. – Ст. 246.
33. Про меліорацію земель: Закон України від 14 січня 2000 р. № 1389-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 11. – Ст. 90.
34. Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону: Закон України від 10 лютого 2000 р. № 1436-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 13. – Ст. 99.
35. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. № 1478-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 18. – Ст. 132.
36. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. № 1775-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 36. – Ст. 299.
37. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8 червня 2000 р. № 1805-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 39. – Ст. 333.
38. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки: Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1989-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2000. № 47. Ст. 405.
39. Про курорти: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2026-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2000. № 50. Ст. 435.
40. Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів: Закон України від 22 березня 2001 р. № 2333-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 28. Ст. 135.
41. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2556- III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 48. – Ст. 252.
42. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 14. – Ст. 97.
43. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2918-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 16. – Ст. 112.
44. Про Червону книгу України: Закон України від 7 лютого 2002 р. № 3055-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 30. – Ст. 201. 21
45. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 7 лютого 2002 р. № 3059-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 30. – Ст. 204.
46. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 6 лютого 2003 р. № 486-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 15. – Ст. 107.

47. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – Ст. 349.
48. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – Ст. 350.
49. Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року: Закон України від 9 липня 2003 р. № 1066-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 5. – Ст. 30.
50. Про екологічну мережу України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 45. – Ст. 502.
51. Про карантин рослин (в редакції Закону України від 19 січня 2006 р. № 674-IV) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 28. – Ст. 212.
52. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21 лютого 2006 р. № 3447-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 27. – Ст. 230.
53. Про хімічні джерела струму: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3503-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 33. – Ст. 279.
54. Про ветеринарну медицину: Закон України (в редакції Закону від 16 листопада 2006 р. № 361-V) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 5–6. – Ст. 53.
55. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. № 877-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 29. – Ст. 389.
56. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 р. № 1103-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 35. – Ст. 484.
57. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань мисливського господарства, полювання та рибальства, охорони, використання і відтворення тваринного світу: Закон України від 21 січня 2010 р. № 1827-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 10. – Ст. 108.
58. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 34. – Ст. 343.
59. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 38. – Ст. 385.
60. Про аквакультуру: Закон України від 18 вересня 2012 р. № 5293-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 43. Ст. 616.
61. Про ратифікацію Європейської конвенції про захист домашніх тварин: Закон України від 18 вересня 2013 р. № 578-VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2014. – № 20–21. – Ст. 734. .
62. Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин: Указ Президента України від 23 травня 2005 р. № 837. Урядовий кур'єр. 2005. № 105.
63. Про затвердження Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження: Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 393. Офіційний вісник України. 2011. № 29. Ст. 1230.
64. Про Положення про Державне агентство водних ресурсів: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 453. Офіційний вісник України. 2011. № 29. Ст. 1259.
65. Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 458. Офіційний вісник України. 2011. № 29. Ст. 1264.
66. Про Державну інспекцію сільського господарства України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 459. Офіційний вісник України. 2011. № 29. Ст. 1265.
67. Про Державне агентство рибного господарства України: Указ Президента України від 16 квітня 2011 р. № 484. Офіційний вісник України. 2011. № 31. Ст. 1324.

68. Про затвердження Методики розрахунку неорганізованих викидів забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди: Наказ Міндовкілля України від 13.04.2022р. № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-22#Text>

69. Про затвердження Методики визначення шкоди та збитків, завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії Російської Федерації: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 18.05.2022р. № 295 URL: <https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodiki-viznachennya-shkodi-ta-zbitkiv-zavdanih-zemelnomu-fondu-ukrayini-vnaslidok-zbrojnoyi-agresiyi-rosijskoyi-federaciyi>

70. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану: Наказ Міндовкілля України від 04.04.2022 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-22#Text>

71. Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів: Закон України від 03.03.2022 р. № 2116-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2116-20#Text>

Судова практика

1. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 7. *Вісник Верховного суду України*. 2004. № 6. Стор. 22.

2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками) від 22 вересня 2005 р. № 5-рп/2005. *Офіційний вісник України*. 2005. № 39. Ст. 2490.

3. Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17 травня 2011 р. № 6. *Вісник господарського судочинства*. 2011. № 3. Стор. 6.

4. Земельні ділянки: Законодавство. Роз'яснення. Судова практика. *Бюлетень законодавства і юридичною практики*. 2008. № 12. 416 с.

5. Огляд судової практики вирішення КГС ВС спорів, що виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав. 2021р URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_dovkillya_ekolog_prava_2021_11_17.pdf

Навчальна та навчально-методична література:

1. Екологічне право : підручник за ред. А.П. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.
2. Екологічне право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред.. Каракаша І.І. – Одеса : Фенікс, 2012. 788 с.
3. Екологічне право України. Академічний курс: Підручник. Друге видання / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 720 с.
4. Екологічне право України : навчальний посібник / за ред. проф. І.І. Каракаша, д.ю.н. Т.Є. Харитонової, к.ю.н. А.І. Черемнової; вид. 1-е. Одеса : Гельветика, 2018. 408с
5. Екологічне право України: підручник / за ред. А.П. Гетьмана. Х. : Право, 2018. 552 с.
6. Природноресурсове право України : навч. посіб. / за ред. Каракаша І.І. та Харитонової Т.Є. Вид. 2-ге, доповн. і переробл. Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 566 с.

Спеціальна література:

1. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні : колективна монографія / відп. ред.: Т.Є. Харитоновна, І.І. Каракаш. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
2. Андрейцев В.І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики. Д. : Національний гірничий університет, 2011. 373 с.
3. Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / А.П. Гетьман, А.К. Соколова, Г.В. Анісімова та ін. ; за ред. А.П. Гетьмана. Х. : Право, 2014. 784 с.
4. Філатова В.К. Правові засади геологічного вивчення надр в Україні Х. : Видавництво «ФІНН», 2011. 144 с.
5. Шеховцов В.В. Правове регулювання права приватної власності на об'єкти тваринного світу в Україні: Монографія. Х. : Видавництво «ФІНН», 2011. 200 с.
6. Гетьман А.П., Лозо В.И. Правовые проблемы экологической политики Европейского Союза и Украины: монография. Х. : Право, 2014. 280 с.
7. Комарницький В.М. Право спеціального природокористування: монографія. Луганськ. 2011. 424 с.
8. Стрельник В.В., Чурилова Т.М. Проблеми відшкодування шкоди навколишньому середовищу України, завданої збройною агресією Російської Федерації. *Екологічне право*. 2022, № 3, URL: <http://www.ecolaw.idpnan.kyiv.ua/2022>
9. Стрельник В.В., Ємець Н.О. Питання поводження з медичними відходами в Україні. *Приватне та публічне право*, 2022 №3 URL:<http://pp-law.in.ua/index.php/2022>
10. Strelnyk V., Churilova T., Hres N., Myronenko T. Legal Support of Industrial Accident Prevention. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume IX, Issue 7(45), Winter 2019.
11. Стрельник В.В., Ємець Н.О. До питання поводження з побутовими відходами в Сумській області. *Приватне та публічне право*, 2019 №3, С.64-67
12. Стрельник В., Гресь Н., Замятіна В. Підвищення стандартів органічного виробництва в контексті прав споживачів на якість і безпечність продукції в умовах євроінтеграції. *Visegrad journal on human rights* № 4, 2021 С.215-219 URL: https://journal-vjhr.sk/wpcontent/uploads/2021/11/VJHR_4_2021.pdf
13. Стрельник В.В., Петрова Н.О. Окремі напрями удосконалення правового регулювання діяльності особистих селянських господарств у сфері сільського зеленого туризму. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2023 р. №1. URL: www.lsej.org.ua
14. Стрельник В.В., Роговенко О.В. Характеристика земель сільськогосподарського призначення як спеціального об'єкта правового захисту в цивільному судочинстві. *Аналітично-порівняльне правознавство*, 2023р. №3. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.21>

Дисертації й автореферати:

1. Барабаш Н.П. Правовий режим земель, наданих для користування надрами: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06; Нац. ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». 2012. 236 с.
2. Олійник О.М. Правове регулювання охорони надр за законодавством України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. К., 2010. 222 с.
3. Роговенко О.В. Правовий режим прибережної смуги морів: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. К., 2012. 204 с.
4. Семенець О.С. Правове регулювання використання природних ресурсів для туризму в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2012. 223 с.

5. Соколова А.К. Теоретичні засади становлення та розвитку флористичного права України: Дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.06 / Національний ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». 2013. 382 с.
6. Соколова А.К. Теоретичні засади становлення та розвитку флористичного права України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.06; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х., 2013. 37 с.
7. Стрельник В.В. Правові питання здійснення екологічного контролю та нагляду у сфері охорони надр : автореф. ... дис. канд. юрид. наук: 12.00.06 Національний юридичний університет України ім. Ярослава Мудрого . Х., 2017. 16 с.
8. Ткаченко О.М. Правова охорона довкілля в населених пунктах України в сучасних умовах глобалізації, дисертація, Київ, НУБіП, 2021.

Бібліотеки

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – [http://www/comsci.dsr.lp.ua/DSU/libraries](http://www.comsci.dsr.lp.ua/DSU/libraries)
5. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
6. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.ua/uni/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
10. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
11. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
14. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
15. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
16. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
17. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
19. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
20. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	р		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	р		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	р		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	р		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	р		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	р		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	р		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	р		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	р		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	р		
Література є актуальною	р		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП Право (назва) М. Червоцьк (ПІБ) [підпис] (підпис)

Викладач кафедри прав та соц. роботи (назва) М. Кузнецова (посада, ПІБ) [підпис] (підпис)